

NÁRODNÍ PAMÁTKOVÝ ÚSTAV
ÚZEMNÍ ODBORNÉ PRACOVISŤE
V OSTRAVĚ

MAGISTRÁT MĚSTA FRÝDKU - MÍSTKU		Č. dop.
Došlo:	14 -06- 2011	Zprac.
Č. j.	74531/2011	Ukl. zn.
Přil.	1	Poč. lis. 5

MMFMP002EUNF

Váš dopis č. j. / ze dne

Naše č. j.

Vyřizuje / linka

Spisový znak

V Ostravě dne

NPÚ-381/1804/2011

Ing. Jiří Dudek

820.1

7. 6. 2011

Magistrát města Frýdku-Místku
odbor územního rozvoje a stavebního
řádu, památková péče
Ing. Marta Axmanová
Radniční 1148
738 22 Frýdek - Místek

Frýdek – Místek, Bezručova škola č.p. 454 na tř. T. G. Masaryka (parc. č. 1004 st., k. ú. Frýdek) – Kulturní památka r.č. 17426 / 8-2914, Městská památková zóna Frýdek – oprava a výměna oken a informace o možnosti čerpání finanční dotace na tuto akci

Vyjádření odborné organizace dle ust. § 14 odst. 6 zákona č. 20/1987 Sb. o státní památkové péči v platném znění.

Národnímu památkovému ústavu, územnímu odbornému pracovišti v Ostravě byla dne 19.5.2011 doručena žádost Magistrátu města Frýdku-Místku, odboru územního rozvoje a stavebního řádu o písemné vyjádření k opravě a výměně oken v objektu Bezručovy školy č.p. 454 na tř. T. G. Masaryka ve Frýdku-Místku (parc. č. 1004 st., k.ú. Frýdek) a o poskytnutí informace o možnosti čerpání finanční dotace na tuto akci.

Předmětný objekt je evidován v Ústředním seznamu kulturních památek ČR pod r.č. 17426 / 8-2914, zároveň se nachází v Městské památkové zóně Frýdek, prohlášené Vyhláškou MK ČR číslo 476/1992 Sb., ze dne 10. září 1992.

Podkladem pro posouzení je výše uvedená žádost, jiná dokumentace předložena nebyla.

Předmětný objekt školy je hodnotná monumentální historizující architektura z let 1888 - 1889.

Jedná se o zděnou omítanou dvoupatrovou budovu na půdoryse L o 11 x 17 x 8 okenních osách. Nárožní risality v šíři jedné okenní osy jsou zakončeny atikou, střední risalit v šíři tří okenních os je zakončen atikou s vazami a znakem, na němž sedí sova a je zastřešen kopulí s lucernou. Vstupní průčelí má tři vstupy s půlkruhovými záklenky s klenáky, mezi nimi jsou sloupy s římsovými hlavicemi. Fasáda objektu je bohatě členěna, patra jsou oddělena kordonovými římsami, korunní římsa je s mutulí a zubořezem. Fasáda je dále členěna pilastry s římsovými a kompozitními hlavicemi, okenními šambránami, kuželkovou balustrádou v parapetu oken 1. patra a oken risalitů, atd. Strop vstupní síně je členěn obdélnými poli se štukovými rámy zdobenými rozetami, chodby v přízemí jsou klenuty plochými křížovými klenbami, stropy učeben jsou dřevěné trámové.

S výjimkou dvorních fasád se v objektu nacházejí původní dřevěná kastlová okna a to několika typů, nejčastějším typem jsou tříkřídlá okna s poutcem ve dvou třetinách výšky okna (spodní křídla jsou dále členěna příčlím na dvě tabulky, horní křídlo je nečleněné), dále se zde vyskytují okna větších formátů rovněž s poutcem ve dvou třetinách výšky okna, a to okna obdélná a se

segmentovým záklenkem. Ve dvorních fasádách jsou naopak novodobá dřevěná tzv. „školní“ okna (pravděpodobně ze 70. let 20. stol.).

Objekt se nachází v části C městské památkové zóny Frýdek, tj. v území doplňujícím její charakter.

Popis navrhovaných prací:

Předmětem předložené žádosti je žádost o stanovení podmínek k opravě a výměně oken ve výše uvedené budově a žádost o poskytnutí informace o možnosti a podmínkách čerpání finanční dotace na tuto akci.

Chráněné památkové hodnoty předmětné kulturní památky:

S ohledem na současný stupeň poznání historického vývoje tohoto sídla lze konstatovat, že k památkovým hodnotám předmětné kulturní památky patří především architektonické řešení objektu, hmota a půdorys objektu, dispoziční řešení objektu, dochované historické konstrukce (zdívo, štuková výzdoba fasády, klenby, dřevěné trámové stropy, okenní výplně, atd.) a interiéry, starší materiálová skladba, použité dobové technologie, autenticita kulturní památky, vizuální působení objektu, architektonické ztvárnění vzhledu objektu včetně tradičního materiálového provedení, architektonického členění, způsobu zpracování architektonických detailů i barevného řešení.

Dopad realizace navržených prací na památkové hodnoty předmětné kulturní památky a městské památkové zóny Frýdek:

Navržená **oprava a výměna oken** ve výše uvedeném objektu kulturní památky **negativně neovlivní** památkové hodnoty této kulturní památky a městské památkové zóny Frýdek při dodržení následujících podmínek:

1. Jednoznačně preferujeme **repasi původních oken** (okna v průčelní fasádě a bočních fasádách), a to nejlépe při zachování stávajícího konstrukčního řešení (tj. bez dalších úprav – vložení izolačního dvojskla), ale akceptovatelná je i repase oken s tepelně izolační úpravou, tj. s vložení do vnitřních křídel izolačního dvojskla z důvodu požadavků na tepelně technické a zvukově izolační vlastnosti, druhou variantou pro splnění těchto požadavků je výměna vnitřních křídel za nová křídla s izolačním dvojsklem při dodržení původní profilace a členění křídel. Při této úpravě (izolační dvojsklo) je nezbytné zajistit dostatečné odvětrání prostoru mezi křídly, aby nedocházelo ke kondenzaci vody na skle – to lze zajistit dílčí úpravou rámu vnějších křídel (přirozená infiltrace, doporučujeme v této záležitosti konzultaci s truhlářskou firmou se zkušenostmi s repasem a úpravou historických oken). Realizace repase oken je akceptovatelná při splnění následujících podmínek:

- Oprava oken bude provedena tak, že budou zachovány všechny původní prvky oken a budou zachovány původní profily oken. V případě potřeby budou prokazatelně poškozené části oken vhodně nahrazeny protézami ve stávajícím materiálu a profilu. Zachováno bude dochované původní kování (jedná se o několik dílčích prvků), novodobé kování je vhodné nahradit vhodným kovářským (dle dobového kování). Barevnost jednotlivých prvků oken bude původní - před realizací nátěrů budou odstíny barev odsouhlaseny zástupci státní památkové péče na základě vzorků.
- Užití dřevěných profilů s izolačním dvojsklem pro vnitřní křídla je akceptovatelné při dodržení původní subtility a profilace rámu – toto opatření nesmí způsobit zvětšení pohledové šířky jednotlivých profilů, a při přizpůsobení barvy distančního rámečku barvě rámu a nepoužití na oknech netradičních novodobých prvků jako jsou

- plastové okapničky, přičle z různých materiálů vlepené mezi skly nebo nalepené na skle, apod. Zasklení bude z čirého skla
- Repasí oken bude provádět kvalifikovaná firma se zkušenostmi s repasemi historických výplní otvorů kulturních památek.
2. **Výměna původních oken** je akceptovatelná pouze v případě prokazatelně špatného technického stavu oken (tj. dožilá neopravitelná okna). Ale i v tomto případě je žádoucí, aby alespoň některá původní okna zůstala zachována a byla pouze repasována – pro tento účel se hodí zejména okna v prostorách s menšími nároky na vytápění (např. chodby, vstupní haly, schodišťové prostory). Realizace výměny původních oken je akceptovatelná při splnění následujících podmínek:
- Nová okna budou truhlářsky vyrobená a budou kopii stávajících oken (s možností vložení izolačního dvojskla – viz níže), tj. budou dřevěná kastlová a budou svým členěním, profilací (zde je nezbytné klást důraz na plastické ztvárnění poutce a subtilitu klapačky), subtilitou profilů, provedením špalet, barevností, způsobem otevírání a osazení (dodržení šířky špalet) odpovídat stávajícím oknům. Zasklení bude z čirého skla, vnitřní parapety budou dle stávajících, tj. dřevěné. Použitelné starší kování bude opětovně osazeno na nových oknech, ostatní prvky budou provedeny dle dobového kování.
  - Izolační dvojsklo je vhodné osadit do vnitřních křídel, při této úpravě je nezbytné zajistit dostatečné odvětrání prostoru mezi křídly, aby nedocházelo ke kondenzaci vody na skle (několik truhlářských firem v regionu už má tuto technologii vyřešenou a dokonce certifikovanou)
  - Užití dřevěných profilů s izolačním dvojsklem je akceptovatelné při dodržení původní subtility a profilace rámu – toto opatření nesmí způsobit zvětšení pohledové šířky jednotlivých profilů, a při přizpůsobení barvy distančního rámečku barvě rámu a nepoužití na oknech netradičních novodobých prvků jako jsou plastové okapničky, přičle z různých materiálů vlepené mezi skly nebo nalepené na skle, apod. Zasklení bude z čirého skla.
  - Otvírání nových oken bude řešeno v tradičním konstrukčním provedení, tj. okna budou otvírává bez možnosti větrání vyklopením celého okenního křídla.
  - Výrobu oken bude provádět kvalifikovaná firma se zkušenostmi s výměnou historických výplní otvorů kulturních památek.
3. **Výměna druhotných oken** (tzv. „školní“ okna dvorních fasád) je akceptovatelná a považujeme ji z památkového hlediska za žádoucí. Realizace výměny těchto oken je akceptovatelná při splnění následujících podmínek:
- Okna budou členěním, materiálovým a konstrukčním řešením, profilací a barevností korespondovat s původními okny, tj. nová okna budou dřevěná tříkřídlá s poutcem ve dvou třetinách výšky okna, spodní křídla budou dále členěna příčlí na dvě tabulky, horní křídlo bude nečleněné. Doporučujeme, aby tato okna byla rovněž kastlová namísto jednoduchých, akceptovatelné je užití izolačního dvojskla. Ostatní podmínky (profilace, otevírání oken, podmínky pro užití izolačního dvojskla) jsou shodné s výše uvedenými podmínkami pro výměnu oken (odstavec 2.).

Odůvodnění:

Předmětný objekt školy je významná monumentální historizující architektura z let 1888 – 1889 s hodnotnou bohatě členěnou fasádou a původními dřevěnými kastlovými okny s profilovaným poutcem. Okenní a dveřní výplně, jejich členění, řemeslné provedení, konstrukční, materiálové a tvarové řešení, včetně způsobu otevírání okenních křídel jsou spolu s plastickou výzdobou fasády jedním z určujících prvků historické úpravy fasád a tvoří památkovou podstatu této kulturní památky. Architektonický výraz fasád řešeného objektu je dán zejména risality zakončenými atikami, štukovou výzdobou a právě okenními a dveřními výplněmi, které zde zaujímají podstatnou část plochy fasády a svým členěním, profilací a konstrukčním řešením (kastlová okna) se výrazně

podílejí na architektonickém vzhledu, výrazu a plasticitě fasády. Z důvodu zachování autenticity a památkových hodnot objektu je tedy nezbytné realizovat opravu nebo výměnu oken při dodržení zmíněných podmínek, které jsou odůvodněny v následujících odstavcích.

- Ad 1. Stávající okna se nejeví jako dožilá, vykazují pouze poruchy (oprýskaný nátěr, apod.), které se dají řešit formou oprav (odstranění stávajícího nátěru a provedení nového nátěru, přetmelení oken, případná výměna velmi poškozených částí). Je zřejmé, že při výměně oken dojde vždy k určité ztrátě autenticity, jednak se už nebude jednat o původní autentická okna, ale většinou dochází novou výrobou (odlišné technické prostředky) i k odlišnostem v profilaci, v proporcích, apod. Vzhledem k zachování autenticity kulturní památky a dobové řemeslné úrovně a vzhledem k ucházejícímu technickému stavu oken je tedy vhodné původní okna zachovat a podrobit je pouze repasi. Splnění současných tepelně i zvukově izolačních požadavků lze provést i při zachování vysoké míry autenticity, a to vložením izolačního dvojskla do křidel, event. výměnou vnitřních křidel za nová křídla s izolačním dvojsklem.
- Ad 2. Z důvodu zachování autenticity kulturní památky a dobové řemeslné úrovně je nezbytné i při realizaci výměny oken ponechat některá původní okna a provést u nich pouze repasi. Z důvodu zachování architektonického výrazu a autenticity (materiálové, architektonické, konstrukční, apod.) objektu je nezbytné akceptovat původní materiálové řešení a členění oken, dochovanou historickou profilaci (subtilita profilu rámu, profilace poutců), původní konstrukční řešení okenních výplní, tj. konstrukci kastlových oken a tradiční konstrukční řešení otevírání okenních křidel. Na architektonickém řešení fasád se zásadně podílí konstrukční řešení okenních výplní, tj. konstrukce kastlových oken. Pro historickou zástavbu jsou typická kastlová nebo dvojítá okna, která od klasicismu nahrazovala předchozí jednoduchý typ oken z důvodu zajištění větší tepelné pohody. Tato okna se stala charakteristickým prvkem pro většinu historických fasád, včetně řešeného objektu. Kastlová okna svým konstrukčním řešením (šířkou okna danou špaletou mezi rámy) dodávají fasádám hloubku a na plasticitě. Charakteristický historický vjem je dán i při otevření oken přiznáním dvou párů křidel. Tento typ oken se však díky výrobě moderních tepelně izolačních jednoduchých oken (jednoduchá okna s izolačními dvojskly nebo trojskly) u historických staveb nenávratně vytrácí a historické fasády tak ztrácejí na své autenticitě a plasticitě. Jelikož je předmětný objekt kulturní památkou a k autenticitě stavebních prvků fasád patří i řemeslné a konstrukční řešení, je nezbytné provést nová okna opět jako kastlová v souladu s původními okny. Způsob otevírání okenních křidel vizuálně ovlivňuje charakter úpravy fasády domu a kvalitu historického prostředí. Novodobé konstrukční řešení s možností vyklopení celých okenních křidel nemá v historické architektuře obdoby a je z hlediska ochrany kulturní památky nepřijatelné. Ze stejného důvodu musí u nových výplní otvorů šířky rámu v maximální míře odpovídat rozměrům původních truhlářských výrobků, apod.
- Ad 3. Novodobá tzv. „školní“ okna jsou v historických fasádách zcela cizorodá a narušují historický charakter a autenticitu fasády. Tato okna jsou v nesouladu s tradičními okny členěním, konstrukčním řešením i způsobem otevírání (výklopná kyvná okna). Z tohoto důvodu není žádoucí se při výměně oken vracet k tomuto typu oken, ale naopak je vhodné vycházet z dochovaných původních oken, které svým charakterem odpovídají architektuře budovy. Z důvodu návratu k původnímu vzhledu budovy a udržení tak celkového historického charakteru budovy doporučujeme provést nová okna rovněž jako kastlová.

Informace o možnosti čerpání finanční dotace na opravu a výměnu oken ve výše uvedené budově:

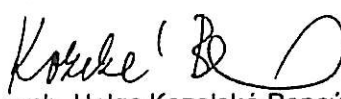
Z dotačních titulů Ministerstva kultury ČR, určených pro čerpání finančních prostředků na obnovu památkově chráněných objektů, lze **pro opravu a výměnu oken v předmětné kulturní památce použít Program regenerace městských památkových rezervací a městských památkových zón**. Ostatní dotační tituly MK ČR (Havarijní program, Program obnovy kulturních památek prostřednictvím obcí s rozšířenou působností, Program záchrany architektonického

dědictví, atd.) nejsou vzhledem k charakteru stavebních prací a umístění kulturní památky v Městské památkové zóně Frýdek pro tuto akci aktuální.

Více informací o Programu regenerace městských památkových rezervací a městských památkových zón naleznete na internetových stránkách www.mkcr.cz/granty-a-dotace/ nebo na Magistrátu města Frýdku-Místku, odboru územního rozvoje a stavebního řádu, památková péče.

Toto odborné vyjádření nenahrazuje závazné stanovisko výkonného orgánu památkové péče.

Ing. arch. Helga Kozelská Bencúrová
náměstek pro památkovou péči

HOU (w.okna-dvaz.cz) - pouze mas' okna

WWW.CASTLEOKNA.CZ - 774 700 027 - Sedlčice - PRAHA

1. JOSEF PINTERA (PINTERA.CZ) 724 905 160

W.JAPANEZ.CZ - JNUA SYCHOVA - 777 257 023

FICHNA - HUDECZEK .a.s

595 055 541

w.f-h.cz.

pupen @ f-h.cz